

स्थानीय राजपत्र

देवदह नगरपालिका, रूपन्देहीद्वारा प्रकाशित

खण्ड ३) देवदह नगरपालिका, मिति: २०७८/१०/२८ (संख्या ५)

भाग-१

देवदह नगरपालिका, रूपन्देही

देवदह नगरपालिकाको प्रशासकीय कार्यविधि नियमित गर्ने ऐन, २०७४ को दफा ४ बमोजिम देवदह नगरसभाले बनाएको तल लेखिए बमोजिमको ऐन सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

सम्बत् २०७८ सालको ऐन नं. ५

ऐनको नाम : देवदह नगरपालिकाको प्रज्ञा प्रतिष्ठान ऐन, २०७८

नगर सभाबाट स्वीकृत मिति: २०७८/१०/२६

प्रस्तावना : देवदह नगरका भाषा, साहित्य, संस्कृति, ललितकला, नाट्यकला, सङ्गीतको अध्ययन अनुसन्धान गरी संरक्षण एवं संवर्द्धन गर्नका लागि देवदह नगरपालिकामा देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठानको स्थापना र सञ्चालन गर्न वाञ्छनीय भएकोले, देवदह नगरपालिकाको नगरसभाले यो ऐन बनाएको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यस ऐनको नाम “देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठान ऐन २०७८” रहेको छ ।
 - (२) यो ऐन स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशन भएपछि प्रारम्भ हुनेछ ।
२. **परिभाषा:** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,
 - (क) “देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठान” भन्नाले दफा ३ बमोजिम स्थापना भएको देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठान सम्झनु पर्छ ।
 - (ख) “प्रज्ञा प्रतिष्ठान” भन्नाले देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठान सम्झनु पर्छ ।
 - (ग) “ललितकला” भन्नाले चित्रकला, मूर्तिकला, हस्तकला, शिल्पकला र वास्तुकला सम्झनु पर्छ ।
 - (घ) “नाट्यकला” भन्नाले नाटक, अभिनय र रङ्गकर्म सम्झनुपर्छ ।
 - (ङ) “सङ्गीत” भन्नाले गायन, सङ्गीत, वादन र नृत्य सम्झनुपर्छ ।
 - (च) “प्रज्ञासभा” भन्नाले दफा ७ बमोजिमको प्रज्ञा सभा सम्झनु पर्छ ।
 - (छ) “प्रज्ञा परिषद्” भन्नाले दफा ११ बमोजिमको प्रज्ञा परिषद् सम्झनु पर्छ ।
 - (ज) “प्रमुख संरक्षक” भन्नाले दफा १४ बमोजिमको प्रमुख संरक्षक सम्झनु पर्छ ।
 - (झ) “संरक्षक” भन्नाले दफा १५ बमोजिमको संरक्षक सम्झनु पर्छ ।
 - (ञ) “कुलपति” भन्नाले दफा १६ बमोजिम नियुक्त प्रज्ञा प्रतिष्ठानका कुलपति सम्झनु पर्छ ।
 - (ट) “उपकुलपति” भन्नाले दफा १८ बमोजिम नियुक्त प्रज्ञा प्रतिष्ठानका उपकुलपति सम्झनु पर्छ ।
 - (ठ) “पदाधिकारी” भन्नाले कुलपति, उपकुलपति, प्रज्ञा सभाका सदस्य-सचिव र प्रज्ञापरिषद्का सदस्य सम्झनुपर्छ ।

(ड) “तोकिएको वा तोकिए बमोजिम” भन्नाले यस ऐनअन्तर्गत बनेको नियममा तोकिएको वा तोकिएबमोजिम सम्भन्तु पर्छ ।

परिच्छेद-२

देवदहप्रज्ञा प्रतिष्ठानको स्थापना तथा काम, कर्तव्य र अधिकार

३. **देवदहप्रज्ञा प्रतिष्ठान को स्थापना :** देवदह नगरपालिका क्षेत्र भित्र भाषा, साहित्य, संस्कृति, ललितकला, नाट्यकला, सङ्गीतको संरक्षण, संवर्द्धन र विकास गर्नका लागि देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठान स्थापना गरिएको छ ।
४. **कला, साहित्य, प्रतिष्ठान स्वशासित र सँठित संस्था हुने:** (१) प्रज्ञा प्रतिष्ठान अविच्छिन्न उत्तराधिकारवाला एक स्वशासित र सङ्गठित संस्था हुनेछ ।
 - (२) प्रज्ञा प्रतिष्ठानको आफ्नो छुट्टै छाप र प्रतीक चिन्ह (लोगो) हुनेछ ।
 - (३) प्रज्ञा प्रतिष्ठानले प्रचलित कानून बमोजिम व्यक्ति सरह चल अचल सम्पत्ति प्राप्त गर्न, उपयोग गर्न, बेचबिखन गर्न सक्नेछ तर प्रज्ञा प्रतिष्ठानले अचल सम्पत्ति बेचबिखन गर्दा देवदह नगरपालिका मार्फत नेपाल सरकारको स्वीकृत लिनु पर्नेछ ।
 - (४) प्रज्ञा प्रतिष्ठानले व्यक्ति सरह आफ्नो नामबाट नालिस उजूर गर्न र प्रतिष्ठान उपर पनि सोही नामबाट नालिस उजूर लाग्न सक्नेछ ।
 - (५) प्रज्ञा प्रतिष्ठानले व्यक्तिसरह करार गर्न र करार बमोजिमको अधिकार प्रयोग गर्न तथा दायित्व निर्वाह गर्न सक्नेछ ।
५. **प्रज्ञा प्रतिष्ठानको काम, कर्तव्य र अधिकार:** प्रज्ञा प्रतिष्ठानको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:
 - (क) भाषा, साहित्य, संस्कृति, ललितकला, नाट्यकला, सङ्गीतको संरक्षण, सम्वर्द्धन र विकास गर्ने,

- (ख) भाषा, साहित्य, संस्कृति, ललितकला, नाट्यकला, सङ्गीतसँग सम्बन्धित सामग्रीको सङ्कलन, अध्ययन, अनुसन्धान गरी कृति प्रकाशन गर्ने, गराउने,
- (ग) भाषा, साहित्य, संस्कृति, ललितकला, नाट्यकला, सङ्गीत सम्बन्धी विविध विषयमा प्रादेशिक, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गोष्ठी, सम्मेलन, साहित्य महोत्सव, मञ्चन, प्रदर्शनी तथा प्रतियोगिताको आयोजना गर्ने, गराउने,
- (घ) भाषा, साहित्य, संस्कृति, ललितकला, नाट्यकला, सङ्गीत सम्बन्धी विषयमा प्रादेशिक, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय सङ्घसंस्थासँग प्रचलित कानून बमोजिम सम्बन्ध कायम गरी पारस्परिक सहयोगको आदानप्रदान गर्ने,
- (ङ) भाषा, साहित्य, संस्कृति, ललितकला, नाट्यकला, सङ्गीत सम्बन्धी विषयका प्रादेशिक, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गोष्ठीमा भाग लिने,
- (च) महत्वपूर्ण कृतिको अनुवाद तथा प्रकाशन गर्ने, गराउने,
- (छ) विभिन्न जातिका मौलिक संस्कृति र पहिचानको जगेर्ना गर्ने,
- (ज) भाषा, साहित्य, संस्कृति, ललितकला, नाट्यकला, सङ्गीतका ग्रन्थ र सामग्री संग्रह गर्ने,
- (झ) लोकसाहित्य, लोकसङ्गीत, लोकनृत्य जस्ता विधाका श्रव्यदृश्य सामग्रीको निर्माण, सङ्कलन, अध्ययन, अनुसन्धानगरी तिनको डिजिटल अभिलेख राख्ने,
- (ञ) भाषा, साहित्य, संस्कृति, ललितकला, नाट्यकला, सङ्गीत सम्बन्धी विषयमा प्रतिभाको विकास गर्ने वातावरण सृजना गर्ने,
- (ट) नगर क्षेत्रभित्र रहेका लोपोन्मुख भाषा, लिपि, साहित्य, कला र संस्कृतिको संरक्षण, सम्वर्द्धन र विकास गर्ने,
- (ठ) भाषा, साहित्य, संस्कृति, ललितकला, नाट्यकला, सङ्गीतका मौलिकता र विशिष्टतालाई राष्ट्रिय एवं अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा प्रचार-प्रसार गर्ने ।

परिच्छेद-३

प्रज्ञा प्रतिष्ठानको संठन संरचना

६. देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठानको संगठन : देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठानको सङ्गठन संरचना देहायबमोजिम हुनेछः
- क) देवदह प्रज्ञा सभा र
ख) देवदह प्रज्ञा परिषद्
७. प्रज्ञा सभा: (१) प्रज्ञा सभा सर्वोच्च अंग हुनेछ ।
- २) प्रज्ञा सभाको गठन देहाय बमोजिम हुनेछः
- (क) कुलपति- अध्यक्ष
(ख) उपकुलपति - उपाध्यक्ष
(ग) प्रमुखले तोकेको कार्यपालिका सदस्य २ जना - सदस्य
(घ) सम्बन्धित विधाको क्षेत्रमा विशिष्ट योगदान पुऱ्याएका व्यक्तिहरू मध्येबाट दुई जना महिला सहित प्रमुखले तोकेको ८ जना - सदस्य
(ङ) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत(सदस्य सचिव
- (३) उपदफा (२) को खण्ड (क) र (ख) का पदहरू सोहि उपदफाको खण्ड(घ) बमोजिम मनोनित सदस्यहरूबाट प्रमुखले तोके बमोजिम हुनेछ,
- (४) उपदफा (२) बमोजिम मनोनित सदस्यहरूको पदावधि तीन वर्षको हुनेछ ।
- (५) कुनै कारणले देवदह प्रज्ञा सभाका मनोनित सदस्यको पद रिक्त हुन गएमा बाँकी अवधिका लागि त्यस्तो सदस्य जुन विधा वा क्षेत्रबाट मनोनयन भएको हो सोही विधा वा क्षेत्रबाट सदस्यको मनोनयन गरिनेछ।
- (६) उपदफा (२) को खण्ड (घ) बमोजिम मनोनित सदस्यहरूले पारिश्रमिक पाउने छैनन । निजहरूले पाउने बैठक भत्ता लगायतका अन्य सेवा सुविधा तोकिए बमोजिम हुनेछ।

८. **सिफारिस समिति** : (१) दफा ७ को उपदफा (२) को खण्ड (घ) बमोजिमका देवदह प्रज्ञासभाका सदस्य र प्रज्ञा प्रतिष्ठानका पदाधिकारीको मनोनयन तथा नियुक्तिका लागि नगरप्रमुख समक्ष नाम सिफारिस गर्न देहाय बमोजिमको एक सिफारिस समिति रहनेछ ।

- क) नगर उपप्रमुख (संयोजक)
- ख) प्रशासन महाशाखा प्रमुख (सदस्य)
- ग) सम्बन्धित क्षेत्रमा विषय विज्ञबाट नगर प्रमुखले तोकेको एकजना (सदस्य)

(२) उपदफा (१) बमोजिमको समितिले सभाको सदस्यमा मनोनयनको लागि नाम सिफारिस गर्दा भाषा, साहित्य, ललितकला, नाट्यकला, सङ्गीत, संस्कृति सम्बन्धी विधामा सृजना, अध्ययन तथा अनुसन्धान गरेका वा सो विधामा ख्याति आर्जन गरेका व्यक्तिहरूमध्येबाट सम्भव भएसम्म सबै जाति तथा भाषाभाषीलाई समेट्ने गरी र उक्त सबै विधाबाट प्रतिनिधित्व हुने गरी नाम सिफारिस गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको समितिले आफ्नो कार्यविधि आफैँ निर्धारण गर्नसक्नेछ ।

९. **प्रज्ञा सभाको काम, कर्तव्य र अधिकार** : प्रज्ञा सभाको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः

- (क) प्रज्ञा प्रतिष्ठानको नीति, योजना, वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृत गर्ने,
- (ख) विद्वत वृत्ति, सम्मान तथा पुरस्कारको अनुमोदन गर्ने,
- (ग) परिषद्लाई आवश्यक निर्देशन दिने र मार्गदर्शन गर्ने,
- (घ) परिषद्का कामको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने,
- (ङ) प्रतिष्ठानको कामका निम्ति आवश्यकता अनुसार विभागहरूको गठन गर्ने,
- (च) भाषा, साहित्य, संस्कृति, ललितकला, नाट्यकला, सङ्गीत सम्बन्धी विषयमा विशिष्ट योगदान पुऱ्याएका

प्रादेशिक, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय व्यक्ति वा संस्थालाई विद्वत वृत्ति, पुरस्कार तथा सम्मानको व्यवस्था गर्ने,

(छ) नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान, नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठान तथा नेपाल सङ्गीत तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठान, प्रदेश प्रज्ञा प्रतिष्ठानसँग आवश्यक सम्बन्ध र समन्वय कायम गर्ने,

(ज) दफा ५ मा उल्लेख भए बमोजिमका काम गर्ने, (झ) तोकिए बमोजिमका अन्य काम गर्ने ।

१०. प्रज्ञासभाको बैठक: (१) सभाको बैठक वर्षको कम्तीमा एक पटक बस्नेछ ।

- (२) सभाको बैठक अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ ।
- (३) सभाको बैठक हुनुभन्दा कम्तीमा सात दिनअगावै बैठकमा छलफल हुने विषयको कार्यसूची सहितको सूचना सदस्य-सचिवले सबै सदस्यहरूलाई दिनु पर्नेछ ।
- (४) सभामा तत्काल कायम रहेका सदस्य सङ्ख्याको पचास प्रतिशत भन्दा बढी सदस्यहरू उपस्थित भएमा सभाको बैठकका लागि गणपूरक सङ्ख्या पुगेको मानिनेछ ।
- (५) अध्यक्षले सभाको अध्यक्षता गर्नेछ र निजको अनुपस्थितिमा उपाध्यक्षले अध्यक्षता गर्नेछ ।
- (६) सभाको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा बैठकमा अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिनेछ ।
- (७) सभाको बैठकको निर्णय सभाका सदस्य सचिवले प्रमाणित गर्नेछ ।
- (८) सभाले प्रज्ञा प्रतिष्ठानका प्रमुख संरक्षक, संरक्षक र आजीवन सदस्यलाई सभाको बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

(९) सभाको बैठकसम्बन्धी अन्य कार्यविधि सभा आफैले निर्धारण गरेबमोजिम हुनेछ ।

११. देवदह प्रज्ञा परिषद्को गठन: (१) देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठानको कार्यकारी निकायका रूपमा काम गर्न एक देवदह प्रज्ञा परिषद् रहनेछ ।

(२) देवदह प्रज्ञा परिषद्को गठन देहायबमोजिम हुनेछ:

(क) कुलपति (अध्यक्ष)

(ख) उपकुलपति (उपाध्यक्ष)

(ग) प्रज्ञा सभाका सदस्यहरू मध्येबाट कम्तीमा एकजना महिला सहित प्रमुखले तोकेको दुई जना (सदस्य)

(३) प्रज्ञा सभाको सदस्य(सचिवले देवदह प्रज्ञा परिषद्को कार्यकारी निर्देशक रही कार्य गर्नेछ ।

(४) कुनै कारणले उपदफा (२) को खण्ड (ग) बमोजिमका सदस्यको पद रिक्त हुन गएमा बाँकी अवधिको लागि त्यस्तो सदस्य जुन विधा वा क्षेत्रबाट मनोनित भएको हो सोही विधा वा क्षेत्रबाट अर्को व्यक्तिलाई मनोनयन गरिनेछ ।

(५) परिषद्का पदाधिकारीहरूको नियुक्ति एउटै पदमा दुई कार्यकाल भन्दा बढी हुनेछैन ।

१२. देवदह प्रज्ञापरिषद्को काम, कर्तव्य र अधिकार: देवदह प्रज्ञापरिषद्को काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम हुनेछ:

(क) देवदह प्रज्ञासभाले गरेका निर्णय कार्यान्वयन गर्ने,

(ख) देवदह प्रज्ञासभाले दिएका निर्देशन पालना गर्ने,

(ग) लेखापरीक्षणको प्रतिवेदन सभासमक्ष पेश गर्ने,

(घ) सदस्य-सचिवले पेश गरेको वार्षिक कार्यक्रम, बजेट, प्रगति प्रतिवेदन तथा अन्य प्रतिवेदन सम्बन्धमा छलफल तथा आवश्यकताअनुसार संशोधन गरी अनुमोदनका लागि सभासमक्ष पेश गर्ने,

- (ड) देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठानको सम्पत्तिको व्यवस्थापन, सञ्चालन, संरक्षण र रेखदेख गर्ने, गराउने,
- (च) देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठानको कोषको व्यवस्था र सञ्चालन गर्ने,
- (छ) देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठानका लागि प्राप्त आर्थिक तथा अन्य सहयोग ग्रहण गर्ने,
- (ज) पुस्तकालय, वाचनालय, सङ्गहालय, ग्यालरी, रङ्गमञ्च र नाट्यशालाको स्थापना गर्ने,
- (झ) विद्वत वृत्ति, सम्मान, कदर, तथा पुरस्कार अनुमोदनका लागि सभामा पेश गर्ने,
- (ञ) परिषद्को काम कारवाहीका सम्बन्धमा आवश्यकताअनुसार समिति, उपसमिति गठन गर्ने र त्यस्तो समिति, उपसमितिको काम, कर्तव्य र अधिकार तोक्ने,
- (ट) तोकिए बमोजिमका अन्य काम गर्ने ।

१३. **देवदह प्रज्ञा परिषद्को बैठक:** (१) देवदह प्रज्ञा परिषद्को बैठक दुई महिनामा कम्तीमा एक पटक बस्नेछ ।

- (२) परिषद्को बैठक परिषद्को अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ ।
- (३) परिषद्को बैठक हुनुभन्दा कम्तीमा चौबिस घण्टाअगावै बैठकमा छलफल हुने विषयको कार्यसूची सहितको सूचना परिषद्को कार्यकारी निर्देशकले सबै सदस्यहरूलाई दिनु पर्नेछ ।
- (४) परिषद्मा तत्काल कायम रहेका सदस्य सङ्ख्याको पचास प्रतिशत भन्दा बढी सदस्यहरू उपस्थित भएमा परिषद्को बैठकको गणपूरक सङ्ख्या पुगेको मानिनेछ ।
- (५) देवदह प्रज्ञा परिषद्को बैठकको अध्यक्षता परिषद्को अध्यक्षले र निजको अनुपस्थितिमा उपाध्यक्षले गर्नेछन् ।
- (६) देवदह प्रज्ञा परिषद्को बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा बैठकमा अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिनेछ ।

- (७) देवदह प्रज्ञा परिषद्को बैठकको निर्णय परिषद्को सदस्य सचिवले प्रमाणित गर्नेछ ।
- (८) देवदह प्रज्ञा परिषद्को बैठकसम्बन्धी अन्य कार्यविधि परिषद् आफैले निर्धारण गरेबमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद-४

प्रमुख संरक्षक, संरक्षक, पदाधिकारी तथा कर्मचारी

१४. **प्रमुख संरक्षक र संरक्षक:** (१) देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठानको प्रमुख संरक्षक नगर प्रमुख हुनेछ ।
- (२) देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठानको संरक्षक नगर उपप्रमुख हुनेछ ।
१५. **कुलपति:** (१) देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठानमा कुलपति रहनेछन् ।
- (२) दफा ७ को उपदफा (२) को खण्ड (घ) बमोजिमका सदस्यहरू मध्येबाट नगर प्रमुखले कुलपतिको नियुक्ति गर्नेछ ।
- (३) देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठानको प्रमुख पदाधिकारीको काम कुलपतिले गर्नेछ ।
१६. **कुलपतिको काम, कर्तव्य र अधिकार:** यस ऐनमा कुलपतिले गर्ने भनि तोकिएदेखि बाहेक देहायका काम, कर्तव्य र अधिकार कुलपतिले गर्नुपर्नेछ ।
- (क) देवदह प्रज्ञा सभा तथा देवदह प्रज्ञा परिषद्ले गरेका निर्णय कार्यान्वयन गर्ने, गराउने,
- (ख) देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठानको वार्षिक कार्यक्रम, बजेट, प्रतिवेदन तथा अन्य प्रतिवेदन तयार गर्न लगाउने,
- (ग) देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठानको काम, कारवाही तथा कर्मचारी प्रशासनको सामान्य नियन्त्रण गर्ने,
- (घ) देवदह प्रज्ञा परिषद्को स्वीकृति लिई देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठानका तर्फबाट करार गर्ने,

- (ड) स्वदेशी तथा विदेशी सङ्घ संस्था एवम् सङ्घ तथा अन्य प्रदेशका देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठानहरूसँग सम्बन्धित विषयमा प्रचलित कानून बमोजिम सम्बन्ध कायम गर्ने,
- (च) देवदह प्रज्ञा सभा तथा देवदह प्रज्ञा परिषद्ले समय समयमा दिएका निर्देशन कार्यान्वयन गर्ने,
- (छ) तोकिए बमोजिमका अन्य काम गर्ने ।

१८. **उपकुलपति:** (१) देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठानमा उपकुलपति रहनेछ ।

- (२) दफा ७ को उपदफा (२) को खण्ड (घ) बमोजिमका सदस्यहरू मध्येबाट नगर प्रमुखले उपकुलपतिको नियुक्ति गर्नेछ ।

१९. **उपकुलपतिको काम, कर्तव्य र अधिकार:** यस ऐनमा उपकुलपतिले गर्ने भनि तोकिए देखि बाहेक देहायका काम, कर्तव्य र अधिकार उपकुलपतिले गर्नुपर्नेछ ।

- (क) देवदह प्रज्ञा सभा तथा देवदह प्रज्ञा परिषद्ले गरेका निर्णय कार्यान्वयन गर्न कुलपतिलाई सहयोग गर्ने,
- (ख) कुलपतिको अनुपस्थितिमा निजले गर्ने सबै काम गर्ने,
- (ग) कुलपतिको निर्देशनमा अन्य काम गर्ने ।

२०. **सदस्य-सचिव र कार्यकारी निर्देशक :** देवदह प्रज्ञा सभाको सदस्यसचिव तथा देवदह प्रज्ञा परिषदको कार्यकारी निर्देशकको काम, कर्तव्य र अधिकार तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

२१. **पदाधिकारी सम्बन्धी व्यवस्था:** (१) पदाधिकारीको पारिश्रमिक, सेवाका शर्त र सुविधा तोकिएबमोजिम हुनेछ ।

२२. **पद रिक्त हुने अवस्था:** देहायका अवस्थामा पदाधिकारी र सभाका सदस्यको पद रिक्त भएको मानिनेछ :

- (क) पदावधि समाप्त भएमा,
- (ख) राजीनामा दिएमा,
- (ग) मानसिक सन्तुलन ठीक नभएमा,

- (घ) नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगमा अदालतबाट सजाय पाएमा,
- (ङ) दफा २३ बमोजिम पदबाट हटेमा, वा
- (च) मृत्यु भएमा ।

२३. **पदबाट हटाउन सक्ने:** (१) पदाधिकारी वा सभाका सदस्यले यस ऐनको उद्देश्य बमोजिम काम नगरेको वा आफ्नो पदअनुकूलको आचरण नगरेको वा इमान्दारीपूर्वक कार्य नगरेको वा निजमा कार्यक्षमताको अभाव भएको कारण देखाई सभामा तत्काल कायम रहेका एक चौथाई सदस्यले प्रमुख संरक्षक समक्ष लिखित निवेदन दिएमा कार्यपालिका सदस्यहरूमध्येबाट एक छानबिन समिति गठन गर्नेछ ।

- (२) उपदफा (१) बमोजिमको छानबिन समितिले सो सम्बन्धमा छानबिन गरी आफ्नो प्रतिवेदन नगर प्रमुख समक्ष पेश गर्नेछ र नगर प्रमुखले त्यस्तो प्रतिवेदन छलफलका लागि सभा समक्ष राख्ने व्यवस्था गर्नुपर्नेछ ।
- (३) उपदफा (२) बमोजिम पेश भएको प्रतिवेदनका सम्बन्धमा सभामा छलफल हुँदा सभाका बहुमत सदस्यबाट पदाधिकारी वा सभाका सदस्यले यस ऐनको उद्देश्यबमोजिम काम नगरेको वा आफ्नो पदअनुकूलको आचरण नगरेको वा इमान्दारितापूर्वक काम नगरेको वा निजमा कार्यक्षमताको अभाव भएको भनी निर्णय गरेमा प्रमुख संरक्षकले त्यस्तो पदाधिकारी वा सभाका सदस्यलाई पदबाट हटाउनसक्नेछ ।
- (४) उपदफा (३) बमोजिम पदाधिकारी वा सभाका सदस्यलाई पदबाट हटाउनुअघि निजलाई सफाइ पेश गर्ने मनासिव मौका दिनु पर्नेछ ।

२४. **कर्मचारी:** (१) देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठानमा तोकिएको सङ्ख्यामा कर्मचारी रहनेछन् ।

- (२) उपदफा (१) बमोजिमका कर्मचारीको व्यवस्था देवदह नगरपालिकाले गर्नेछ ।

परिच्छेद-५
कोष तथा लेखानियन्त्रण

- २५. देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठानको कोष:** (१) देवदह प्रज्ञाप्रतिष्ठानको आफ्नो छुट्टै कोष रहनेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिमको कोषमा देहायका रकमहरू रहनेछन् ।
- (क) देवदह नगरपालिकाबाट प्राप्त रकम,
(ख) नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त सहयोग रकम,
(ग) विदेशी सरकार वा संघसंस्था वा व्यक्तिबाट प्राप्त सहयोग रकम,
(घ) सङ्घ, संस्था वा व्यक्ति वा दानदातव्यबाट प्राप्त रकम,
(ङ) अन्य कुनै स्रोतबाट प्राप्त रकम ।
- (३) उपदफा (२) को खण्ड (ग) बमोजिम विदेशी सरकार, संघसंस्था वा व्यक्तिबाट सहयोग प्राप्त गर्नु अघि देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठानले देवदह नगरपालिका मार्फत नेपाल सरकारको स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।
- (४) कोषको रकम देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठानले तोकेको बैङ्कमा खाता खोली जम्मा गर्नु पर्नेछ ।
- (५) देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठानको कोष र खाताको सञ्चालन तोकिए बमोजिम हुनेछ ।
- (६) देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठानको सबै खर्च उपदफा (१) बमोजिमको कोषबाट व्यहोरिनेछ ।
- २६. लेखा र लेखापरीक्षण:** (१) देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठानको आय व्ययको लेखा देवदह नगरपालिकाले अपनाएको लेखा प्रणाली बमोजिम राखिनेछ ।

- (२) देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठानको लेखाको लेखापरीक्षण महालेखापरीक्षकको कार्यालयबाट हुनेछ ।

परिच्छेद-६
विविध

२७. मानार्थ तथा आजीवन सदस्यता:

- (१) भाषा, साहित्य, संस्कृति, ललितकला, नाट्यकला वा सङ्गीतको विकासमा विशिष्ट योगदान पुऱ्याएका राष्ट्रिय एवं अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा देवदह नगरपालिकाको गौरव बढाउने स्वदेशी वा विदेशी व्यक्तिलाई सभाले परिषद्को सिफारिसमा प्रज्ञा प्रतिष्ठानको मानार्थ सदस्यता प्रदान गर्न सक्नेछ ।
- (२) भाषा, साहित्य, संस्कृति, ललितकला, नाट्यकला वा सङ्गीत सम्बन्धी विषयमा विशिष्ट योगदान पुऱ्याउने नेपाली नागरिकलाई सभाले देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठानको आजीवन सदस्यता प्रदान गर्न सक्नेछ ।
- (३) उपदफा (१) र (२) बमोजिम मानार्थ सदस्यता तथा आजीवन सदस्यता प्रदान गर्नेआधार तोकिएबमोजिम हुनेछ ।
- (४) देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठानका आजीवन सदस्यले पारिश्रमिक पाउने छैनन् ।
निजहरूले पाउने बैठक भत्ता लगायतका अन्य सेवा सुविधा तोकिए बमोजिम हुनेछ ।
- (५) देवदह प्रज्ञा सभाले मानार्थ सदस्य र आजीवन सदस्यलाई तोकिएको अवस्थामा सदस्यताबाट हटाउन सक्नेछ ।
- (६) यस दफा बमोजिमका मानार्थ सदस्य र आजीवन सदस्यलाई देवदह प्रज्ञा सभामा मतदानको अधिकार हुने छैन ।

२८. **सम्मान तथा पुरस्कार प्रदान गर्न सक्ने:** देवदह प्रज्ञा सभाले भाषा, साहित्य, संस्कृति, ललितकला, नाट्यकलावा सङ्गीत सम्बन्धी विषयमा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याउने व्यक्तिलाई सम्मान तथा पुरस्कार प्रदान गर्न सक्नेछ ।
२९. **प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्ने:** देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठानले प्रत्येक वर्ष आफूले गरेको काम कारवाहीको वार्षिक प्रतिवेदन प्रमुख संरक्षक मार्फत नगर कार्यपालिकामा पेश गर्नु पर्नेछ ।
३०. **शपथ:** आफ्नो कार्यभार सम्हाल्नु अघि कुलपतिले नगर प्रमुखसमक्ष र उपकुलपति, देवदह प्रज्ञा सभाका सदस्य र देवदह प्रज्ञा सभाका सदस्यसचिवले कुलपतिसमक्ष अनुसूची एक बमोजिमको ढाँचामा शपथ लिनु पर्नेछ ।
३१. **अधिकार प्रत्यायोजन:** (१) देवदह प्रज्ञासभाले आफूलाई प्राप्त अधिकारमध्ये आवश्यकता अनुसार केही अधिकार देवदह प्रज्ञा परिषदलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।
- (२) देवदह प्रज्ञा परिषदले आफूलाई प्राप्त अधिकारमध्ये आवश्यकताअनुसार केही अधिकार कुलपति, उपकुलपति वा देवदह प्रज्ञासभाको सदस्यसचिवलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।
- (३) कुलपतिले आफूलाई प्राप्त अधिकार मध्ये आवश्यकता अनुसार केही अधिकार उपकुलपति वा देवदह प्रज्ञा सभाको सदस्य सचिवलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।
- (४) उपकुलपतिले आफूलाई प्राप्त अधिकार मध्ये आवश्यकता अनुसार केही अधिकार देवदह प्रज्ञा सभाको सदस्य सचिवलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।
३१. **नियम बनाउने अधिकार:** यस ऐनको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्न देवदह नगरपालिकाले देवदह प्रज्ञा प्रतिष्ठानसँग परामर्श गरी आवश्यक नियम बनाउन सक्नेछ ।

अनुसूची-१

(दफा ३० सँग सम्बन्धित) शपथ

म देश र जनताप्रति पूर्ण बफादार रही सत्यनिष्ठापूर्वक प्रतिज्ञा गर्छु र ईश्वर देश र जनताको नाममा शपथ लिन्छु कि नेपालको राजकीय सत्ता र सार्वभौमसत्ता नेपाली जनतामा निहित रहेको नेपालको संविधानप्रति पूर्ण बफादार रही देवदह प्रज्ञाप्रतिष्ठानको पदको कामकाज प्रचलित कानूनको अधीनमा रही, कसैको डर नमानी, पक्षपात नगरी, कसैप्रति पूर्वाग्रह वा खराब भावना नलिई, इमानदारीसाथ गर्नेछु र आफ्नो कर्तव्य पालनाको सिलसिलामा आफूलाई जानकारी भएको कुरा म पदमा बहाल रहँदा वा नरहँदा जुनसुकै अवस्थामा पनि प्रचलित कानूनको पालना गर्दाबाहेक अरु अवस्थामा कुनै किसिमबाट पनि प्रकट वा संकेत गर्ने छैन ।

मिति:

नाम:

सही:

प्रमाणीकरण मिति : २०७८/१०/२७

आज्ञाले
डिल्लीराज बेल्लासे
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत